

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 12P/92/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122207966
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Barabas
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2022:7122207966.2

Uznesenie

Okresný súd Košice I v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa S. U., H.. XX.XX.XXXX, R. C. K. XXX/XX, E., toho času bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka H. S., H.. XX.X.XXXX, R. Č. C. B. X, E. a otec Z. U., H.. XX.XX.XXXX, R. C. D.Á. XXX/XX, A., v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým z v e r u j e maloletého S. U., H.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky.

II. Zo strany otca u r č u j e pre maloletého S. U., H.. XX.XX.XXXX výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia.

III. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o úprave práv a povinností rodičov k maloleťmu dieťaťu vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12P/92/2022.

IV. V prevyšujúcej časti návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom vo veci samej doručeným súdu dňa 29.7.2022 domáhala, aby súd zveril maloletého S. U., H.. XX.XX.XXXX (ďalej aj len „mal. S.“), do osobnej starostlivosti navrhovateľky, zo strany otca maloletého určiť výživné a upraviť styk maloletého s otcom za prítomnosti matky maloletého alebo kolíznej opatrovníčky. Zároveň sa domáhala neodkladným opatrením zveriť mal. S. do osobnej starostlivosti matky, určiť povinnosť otcovi prispievať na výživu mal. S. sumou vo výške 100,00 EUR mesačne a upraviť styk mal. S. s otcom za prítomnosti matky alebo kolízneho opatrovníka.

2. Svoj návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že s otcom mal. S. žila v spoločnej domácnosti od 18. roku veku matky. Navrhovateľka otehotnela v 21. rokoch a pracovala do ôsmeho mesiaca tehotenstva, pričom otec mal. S. bol nezamestnaný. Rodina žila z rodičovského príspevku, ktorý chodil na účet otca mal. S.. Ďalej navrhovateľka uvádza, že o mal. S. sa starala výhradne ona, čo viedlo k hádkam medzi rodičmi vystupňovaným až do fyzického násillia otca k matke. Po roku a pol od narodenia mal. S. sa matka s maloleťým odsťahovala od otca do Zariadenia núdzového bývania pre týrané matky s deťmi na Adlerovej ul. 4 v Košiciach(ďalej aj len „zariadenie“). V tom čase mal. S. začal navštevovať škôlku a matka sa zamestnala ako upratovačka. Otec sa o maloletého zaujímal a na jeho výživu sporadicky prispieval, prípadne niečo nakúpil. Ďalej sa v návrhu uvádza, že po roku sa matka k otcovi vrátila na základe jeho prísľubu, že sa zmení a nájde si prácu. Rodina žila u otcovej matky v rodinnom dome v A.. Matka pracovala a zabezpečovala finančne rodinu, otec sa staral o maloletého v čase, keď bola matka v práci spolu so starou matkou maloletého. Ďalej navrhovateľka uvádza, že po čase začala do ich vzťahu zasahovať otcova matka, čo vyústilo do hádok, fyzických napadnutí a odoberaní peňazí, ktoré matka zarobila starou matkou maloletého a jeho otcom. O maloletého sa prestali starať a po návrate z práce ho

matka nachádzala v zanedbanom stave, špinavého a hladného. Na základe toho matka s maloletým S. odišla v roku 2021 opätovne do zariadenia, počas toho obdobia mal maloletý s otcom kontakt, ale otec neprispieval na jeho výživu. V roku 2021 matka podala návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, avšak konanie bolo zastavené, pretože vzala svoj návrh späť. V tom čase sa situácia medzi rodičmi ustálila, ale otec mal. S. a jeho stará matka začali časom od matky maloletého žiadať peniaze. Matka otcovi maloletého finančne vypomáhala a otec ju žiadal, aby sa s mal. S. k nemu vrátila, čo matka odmietla. Otec naliehal aj na mal. S., aby sa nasťahoval k otcovi, na čo maloletý reagoval kladne, teda že chce ísť bývať k otcovi. Táto situácia sa vyhrotila dňa 26.07.2022, kedy otec telefonicky oznámil mal. S., že k sebe syna bývať nevezme, na čo mal. S. reagoval veľmi emotívne. Ďalej navrhovateľka uvádza, že posledné týždne zažívajú s mal. S. zo strany otca psychický nátlak, pretože mu matka oznámila že má iného partnera a k nemu sa nevráti. Podľa vyjadrení navrhovateľky je otec pracovne nestabilný, nemá podmienky, vlastnosti ani vhodný prístup potrebný na výchovu a starostlivosť o mal. S. a momentálne žiadnym spôsobom neprispieva na výchovu a starostlivosť o maloletého. Podľa jej informácií sa otec nachádza toho času v Nemecku, kam odišiel za prácou a vzhľadom na to, že sa jej vyhrážal aj so starou matkou, že jej syna vezmú do zahraničia má matka obavu nechať otca s maloletým samého.

3. K návrhu navrhovateľka predložila listinné dôkazy: Zmluvu o poskytovaní sociálnych služieb v Zariadení núdzového bývania zo dňa 15.02.2021, Dodatok k zmluve č. 7 zo dňa 09.06.2022, Pracovnú zmluvu matky zo dňa 20.10.2021.

Súd okrem skutočností už uvedených v návrhu zistil nasledovné:

4. Na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12P/19/2021 prebiehalo na návrh matky maloletého konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorý návrh matka vzala späť. Späťvzatie návrhu odôvodnila skutočnosťou, že rodičia maloletého obnovili spolužitie. Konajúci súd uznesením č. k. 12P/19/2021-61 zo dňa 11.08.2021 predmetné konanie zastavil.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej aj len „úrad“) vykonal rozhovor s rodičmi maloletého S.. Matka maloletého S. uviedla v rozhovore s úradom dňa 23.08.2022, že na podanom návrhu v celom rozsahu trvá. Matka uviedla, že v čase, keď sa rozhodli mať dieťa, mala svoj byt, ktorý vyhrala v lotérii a otec maloletého pracoval a prispieval do domácnosti. Po narodení dieťaťa začal otec požívať alkoholické nápoje čoraz častejšie a prestal pracovať. Následne rodina prišla o byt, presťahovali sa do A., kde si matka nevedela zvyknúť na tamjší životný štýl, nesúhlasila s ním a jej partner, otec maloletého ju občas fyzicky napádal a bral jej, ňou zarobené peniaze, preto opustila spoločnú domácnosť a býva s maloletým v zariadení. Matka ďalej uviedla, že otec neprejavuje záujem o maloletého, komunikuje s ním cez sociálne siete a naposledy, keď ho prišiel navštíviť, tak mu doniesol sladkosti a darčeky. Prišiel autom, vzal maloletého von, kde si ho fotil s darčekom a sladkosťami a po desiatich minútach ho vrátil späť matke, na čo maloletý reagoval smutne, pretože si myslel, že ho otec autom vezme niekam na výlet. Následne mal. S. povedal matke, že otec sa ho počas ich stretnutia dotazoval na matku, nie na neho a jeho pocity. Matka momentálne pracuje ako pomocná kuchárka a chce, aby jej syn mal vzdelanie a uplatnil sa v živote a z toho dôvodu sa mu snaží zabezpečiť prostriedky aj na mimoškolské aktivity. Matka má vedomosť, že otec bol tri týždne za prácou v H., ale aktuálne je nezamestnaný a uviedol, že do H. už nepôjde, pretože ho prepustili. Rozhovor s otcom maloletého vykonal úrad dňa 24.08.2022, v rámci ktorého otec maloletého uviedol, že súhlasí s tým, aby bol mal. S. zverený matke, navrhuje určiť výživné, ale nevie v akej výške lebo je nezamestnaný. K úprave styku sa nevedel vyjadriť, ponecháva na rozhodnutí súdu. S matkou dieťaťa neplánuje obnoviť spolužitie a má za to, že bude lepšie ak každý pôjde svojou cestou. Otec maloletého toho času žije so svojou matkou v jej dome spolu s bratom a dvoma maloletými deťmi, ktoré má jeho matka zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti. Plánuje si uplatniť dávku v hmotnej núdzi, ale údajne si aktívne hľadá prácu. V rozhovore s kolíznym opatrovníkom uviedol maloletý bez prítomnosti zákonného zástupcu, že chce byť s mamkou. S otcom sa nestretáva, bol za ním len raz a on stratil dôveru v otca, pretože mu stále klame a sľubuje veci, ktoré nesplní. S otcom sa nekontaktuje, pretože keď volal v minulosti, tak si pýtal k telefónu mamu a rodičia sa hádali, čo on nemohol počúvať. Kolíznemu opatrovníkovi uviedol, že nechce za otcom chodiť do A. ani cez víkendy, pretože si pamätá ako otec mamu bil, nadával jej, stále musel sedieť na posteli, nikam nemohol ísť, nemal tam kamarátov a stále tam pijú, čo sa jemu nepáči. Na základe zistených skutočností úrad odporúča zveriť maloletého S. do osobnej starostlivosti matky, určiť výživné zo strany otca vo výške 150,00 Eur mesačne a styk neupravovať.

6. Podľa § 2 ods.1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods.1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa §326 ods.1,2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa §328 ods.2 CSP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326.

11. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa §331 ods.1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

13. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

14. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal súd zo všeobecného právneho predpisu (*lex generalis*), ktorým je Civilný sporový poriadok, a ktorý v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré možno nariadiť a z Civilného mimosporového poriadku ako osobitného právneho predpisu (*lex specialis*) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach (a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých).

15. Nariadením neodkladného opatrenia súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, avšak touto dočasnou úpravou sa neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

16. Súd dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako to žiadala matka maloletého bol podaný dôvodne. Navrhovateľka osvedčila naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov ako aj nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy maloletému, ktorý odôvodňuje okamžitý zásah súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. V zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, musí byť záujem dieťaťa. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je teda podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti

obidvoch rodičov a len ak to nie je možné, tak v starostlivosti toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady, s tým, aby bol zabezpečený jeho zdravý psychický aj fyzický vývoj.

17. V danom prípade súd, vychádzajúc z obsahu spisovej dokumentácie, má za to, že skutočnosti uvedené navrhovateľkou odôvodňujú ingerenciu súdu do úpravy práv a povinností k maloletému. Z obsahu spisu je zrejmé, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, pričom maloletý v súčasnosti žije v spoločnej domácnosti s matkou. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci. Súd má za to, že zverenie maloletého do starostlivosti matky neodkladným opatrením je namieste, vzhľadom na to, že maloletý je toho času vo faktickej starostlivosti matky, ktorá zabezpečuje osobnú starostlivosť a maloletému poskytuje stabilnejšie zázemie než otec.

18. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou oboch rodičov. Matka maloletého žiadala neodkladným opatrením zaviazat' otca prispievať na výživu maloletého sumou 100,00 Eur mesačne, kolízny opatrovník navrhol sumou vo výške 150,00 Eur. Súd z časti vyhovel návrhu matky a kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k výživnému v súlade s ust. § 366 CMP, kedy zaviazal otca prispievať výživným na maloletého v nevyhnutnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu. Súd vychádzal z naliehavosti potreby upraviť neodkladným opatrením vyživovaciu povinnosť otca k maloletému. V prevyšujúcej časti návrh zamietol, nakoľko zatiaľ nebol dostatočne preukázaný a zdokladovaný príjem a výdavky matky a otca na to, aby súd mohol návrhu vyhovieť v celom rozsahu. Neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. Výživné v nevyhnutnej miere má však slúžiť len na zabezpečenie tých najnevyhnutnejších potrieb dieťaťa.

19. Pokiaľ sa jedná o úpravu styku otca s maloletým, navrhovateľka v návrhu žiadala upraviť styk maloletého s otcom tak, aby sa konal za jej prítomnosti, prípadne za prítomnosti kolízneho opatrovníka. Matka tak žiadala z obavy, že otec s maloletým odíde do zahraničia, avšak v súčasnosti sa otec vyjadril, že sa do zahraničia nechystá a bude rešpektovať súdne rozhodnutie. Kolízny opatrovník navrhol styk neupravovať. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia, kedy v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné preukázať naliehavú potrebu upraviť pomery medzi účastníkmi konania má súd za to, že v tomto prípade nie je naliehavá potreba upraviť styk otca s maloletým za účasti matky, prípadne kolízneho opatrovníka. V konaní vo veci samej, kde sa vykoná dokazovanie bude priestor na preukázanie skutočnosti, že takáto obava, resp. potreba úpravy styku otca s maloletým je nevyhnutná.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I do 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 357 a § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 365 ods. 1 a 2 Z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP).

Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).